

[Chr. Nielsen.]

ningsgivende for lønnens højde. Da dette jo slet ikke er tilfældet i dag, må vi naturligvis komme i den situation, at tjenestemændene kræver noget ekstra udover det, der er nedfældet i lønningslovens bestemmelser. Man må nemlig huske på, at tjenestemændene overhovedet ikke har nogen mulighed for at tilkæmpe sig ekstra lønforhøjelser, sådan som tilfældet er i det private erhvervsliv, hvor vi jo ved, at der så at sige daglig udkæmpes en lønkamp for at rette lønnen op i forhold til de stigende priser. Når tjenestemændene ikke har disse muligheder, må de benytte sig af den vej, de er gået her — et skridt, der nu foreligger et resultat af —, det er da også noget, som staten har erkendt før i dag. Der findes f. eks. timelønnede tjenestemandsgupper, som forlængst har fået indført den ordning, at de foruden den almindelige pristalsregulering har en ekstra regulering, der bevæger sig efter lønnen i det private erhvervsliv. Når der overfor timelønnede tjenestemandsgupper har kunnet tilvejebringes en sådan ordning, har man heri et bevis for, at der er noget skævt i den behandling, tjenestemændene lønmæssigt har været underkastet i de senere år.

Det, der er grundlaget dels for den højtærede finansministers imødekommenhed overfor tjenestemændene, dels for, at tjenestemændene overhovedet har rejst krav om højere løn, er de voldsomme prisstigninger, som har fundet sted, og som stadigvæk finder sted. Regeringen har ganske vist adskillige gange bedyret under overenskomstforhandlinger og ved andre lejligheder, at det var afgørende for den, at prisniveauet blev holdt stabilt, men hidtil har det ikke været muligt at få øje på nogen indsats i så henseende fra regeringens side. Tværtimod må vi konstatere, at ophævelsen af en række maksimalpriser har medført en ny bølge af pristigninger, som yderligere har udhulet købekraften for hundredetusinder af mennesker i dette land.

Under disse forhold er det forståeligt, at der er opstået en stærk uro indenfor tjenestemændenes rækker. Spørgsmålet bliver da, om den lønforhøjelse, der sker ved det foreliggende lovforslags gennemførelse, i nogen måde dækker det, som tjenestemændene med ret og rimelighed kan gøre krav på. Det er ikke min opfattelse, at de $2\frac{1}{2}$ portion tilnærmelsesvis dækker det, tjenestemændene kan gøre krav på. Jeg har set et enkelt bevis herfor, der har været fremsat fra de københavnske postbudes side; de fastslår, at gruppen i to år, fra april 1946 til april

1948, er kommet 900 kr. bagefter, når man drager sammenligning med gennemsnitslønnen for københavnske arbejdere. Det er indlysende, at for disse tjenestemænd kan det ikke være tilfredsstillende, at de nu får en trediedel heraf eller 300 kr. ekstra udbetalt. Jeg finder det besynderligt, at den højtærede finansminister ikke har villet indse, at der måtte et betydelig større beløb til for at hjælpe de nødstedte tjenestemænd. Fra mit partis side har vi ikke følt nogen synderlig lyst til at følge den højtærede finansministers betragtninger med hensyn til fastlæggelse af løntillægget ved de $2\frac{1}{2}$ portion. Vi synes, at alting taler for, at der tilkommer tjenestemændene langt større beløb. Da lønningsloven blev vedtaget i 1946, fandtes der adskillige uretfærdigheder i denne lov — jeg tænker her på de ugifte og de samgifte tjenestemænds stilling. Jeg synes, at når man nu ved denne lejlighed går udenfor rammerne af lønningsloven, havde der været al mulig grund til at rette på disse uretfærdigheder, men bortset fra den lille lettelse for tjenestemænd over 40 år består uretfærdighederne stadigvæk, og nu har man føjet en ny til, nemlig den, at pensionisterne kun opnår halvdelen af det tillæg, der gives, noget, man ganske vist giver store forklaringer på. Det er en ny uretfærdighed, og mit parti må på det stærkeste fordømme, at man på denne facon deklasserer pensionisterne.

Den konservative ordfører (Bouet) fremsatte den opfattelse overfor finansministeren, at når kommunernes tjenestemænd nu skal rette sig efter de ordninger, der træffes for statens tjenestemænds vedkommende, ville det være naturligt, om man overvejede at oprette et samråd, så at der i fremtiden, når statens tjenestemænd førte lønforhandlinger, kunne komme repræsentanter tilstede for kommunernes tjenestemænd, og man på den måde kunne få talt ud om sagerne. Jeg vil meget stærkt advare imod, at der gøres noget ud af den tanke. Jeg har ved tidligere lejligheder, bl. a. medens venstre havde regeringsmagten, givet udtryk for min opfattelse med hensyn til statens indflydelse på kommunerne. Det må være en helt anden vej, vi i dette land skal gå med hensyn til forholdet mellem stat og kommune. Det må udvikle sig derhen, at kommunerne får en endnu større selvstændighed, end de har i dag. Dersom vi laver en ordning med et sådant samråd, vil det i virkeligheden sige, at vi legaliserer statens indgreb overfor kommunerne og altså yderligere svækker kommunernes selvstyre. Vi må bort fra den tilstand, at statens lønfor-